

TEMA / EMNER	KOMPETANSEMÅL	LÆRINGSMÅL	VURDERING	
34 ▲ ▼ 40	ATOMALDEREN • Den kalde krigen (Historie) • Spilttelse og samarbeid (Historie)	<ul style="list-style-type: none"> • Finne døme på hendingar som har vore med på å forme dagens Noreg, og diskutere korleis samfunnet kunne ha vorte dersom desse hendingane hadde utvikla seg annleis • Drøfte årsaker til og verknader av sentrale internasjonale konflikhtar på 1900- og 2000-talet • Skrive samfunnsfaglege tekstar med presis bruk av fagomgrep, grunnleggjve konklusjonar og 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne forstå og drøfte årsakene til den kalde krigen • Kunne fortelle om de nye geografiske skillene etter 1945 • Kunne beskrive viktige hendelser som preget forholdet mellom øst og vest • Kunne diskutere begrepet "terrorbalanse" sett i lys av kald krig • Kunne beskrive de "varme" og "lunkene" konfliktene under den kalde krigen • Kunne drøfte hvorfor og hvordan den kalde krigen tok slutt • Kunne skildre Sovjetunionen sin okkupasjon i Øst-Europa • Kunne drøfte løsrivelsen til de øst-europeiske landene • Kunne forstå de økonomiske og politiske forholda i Vest-Europa, og hvorfor EU ble opprettet • Kunne beskrive forholda i USA under den kalde krigen • Kunne fortelle om de politiske skillene i USA etter 1981 til i dag • Kunne drøfte fordelene og ulemperne med EU 	<ul style="list-style-type: none"> • Begrep • Skriftlig • Muntlig • Egenvurdering
42 ▲ ▼ 47	EN GLOBALISERT VERDEN • Verdenshandel og fattigdom (Geografi) • Globalisering (Samfunnskunnskap)	<ul style="list-style-type: none"> • Kartleggje variasjonar i levkår i ulike delar av verda, forklare dei store skilnadene mellom fattige og rike og drøfte tiltak for jamnare fordeling • Beskrive hovudtrekk i norsk økonomi og korleis han heng saman med den globale økonomien • Formulere spørsmål om forhold i samfunnet, planleggje og gjennomføre ei undersøking og drøfte funn og resultat munnleg og skriftleg • Skrive samfunnsfaglege tekstar med presis bruk av fagomgrep, grunnleggjve konklusjonar og 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne forstå hvordan verdenshandelen fungerer • Kunne beskrive ulike deler av verdenshandelen • Kunne beskrive fattigdomsbegrepet i forhold til rike og fattige land • Kunne forklare hvorfor enkelte land er fattige • Kunne drøfte skriftlig hvordan land kan komme seg ut av fattigdom • Kunne planlegge og gjennomføre en undersøkelse • Kunne forklare begrepet globalisering • Kunne drøfte fordeler og ulemper med en globalisert verden 	<ul style="list-style-type: none"> • Begrep • Skriftlig • Egenvurdering
48 ▲ ▼ 2	DET PERSONLIGE LIVET • Kjærlighet (Samfunnskunnskap) • Seksualitet (Samfunnskunnskap)	<ul style="list-style-type: none"> • Gje døme på korleis oppfatningar om forholdet mellom kjærleik og seksualitet kan variere i og mellom kulturar • Analysere kjønnsroller i skildringar av seksualitet og forklare skilnaden på ønskt seksuell kontakt og seksuelle overgrep • Bruke samfunnsfaglege omgrep i fagsamtalar og presentasjonar med ulike digitale verktøy og byggje vidare på bidrag frå andre • Skrive samfunnsfaglege tekstar med presis bruk av fagomgrep, grunnleggjve konklusjonar og kjeldetilvisingar 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne vite hva forelskelse er • Kunne få et reflektert syn på homofile og lesbiske • Kunne beskrive ulike samlivsformer • Kunne beskrive begrepet seksualitet • Kunne fakta om prevensjon • Kunne drøfte begrepet «seksuelt overgrep» • Kunne eksempel på positive og negative sider ved abort • Kunne arbeide selvstendig og i gruppe med en digital presentasjon 	<ul style="list-style-type: none"> • Muntlig • Tenk selv • Egenvurdering
2 ▲ ▼ 7	SELVSTENDIGHET OG KONFLIKT • Avkolonisering (Historie) • Midtøsten (Historie) • Nye konflikter (Historie)	<ul style="list-style-type: none"> • Gjere greie for kolonialisme og imperialisme og gje døme på avkolonisering • Drøfte årsaker til og verknader av sentrale internasjonale konflikhtar på 1900- og 2000-talet • Bruke samfunnsfaglege omgrep i fagsamtalar og presentasjonar med ulike digitale verktøy og byggje vidare på bidrag frå andre 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne beskrive avkoloniseringen sin gang • Kunne forklare og drøfte årskaker og konsekvenser av avkoloniseringen • Kunne forklare hva konflikten i midtøsten går ut på • Kunne beskrive Israels konflikter med andre nasjonaliteter • Kunne drøfte mulige løsninger på fred i midtøsten • Kunne gi en beskrivelse av krigsbegrepet • Kunne gi en forklaring på hvordan konflikter kan løses internasjonalt • Kunne gi eksempel på nyere konflikter • Kunne drøfte terrorbegrepet i lys av konsekvenser, årsaker og løsninger 	<ul style="list-style-type: none"> • Muntlig • Egenvurdering
9 ▲ ▼ 15	DEMOGRAFI • Befolkningsutvikling (Geografi)	<ul style="list-style-type: none"> • Samanlikne storleik, struktur og vekst i befolkningar og analysere befolkningsutvikling, urbanisering og flytting i nyare tid • Drøfte viktige omveltingar i samfunnet i nyare tid, og reflektere over korleis dagens samfunn opnar for nye omveltingar 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne gjøre rede for befolkningsutviklingen i verden • Kunne ord og uttrykk som brukes om befolkningsutvikling • Kunne forstå og reflektere rundt fasene til befolkningsutviklingen • Kunne reflektere rundt befolkningsendringene i dag, i Norge og ellers i verden • Kunne forklare urbanisering, om urbanisering i ulike land, og om urbanisering og miljø • Kunne ord og uttrykk som brukes om folkevandringer • Kunne forstå hvorfor folk flytter, og kunne diskutere utfordringene med migrasjon • Kunne drøfte en bærekraftig befolkningsvekst 	<ul style="list-style-type: none"> • Skriftlig • Egenvurdering
16 ▲ ▼ 20	ØKONOMI OG VELFERD • Velferdsstaten (Historie) • Nasjonal økonomi (Samfunnskunnskap) • Bærekraftig utvikling (Geografi)	<ul style="list-style-type: none"> • Gjere greie for framveksten av velferdsstaten og beskrive trekk ved Noreg i dag • Beskrive hovudtrekk i norsk økonomi og korleis han heng saman med den globale økonomien • Drøfte viktige omveltingar i samfunnet i nyare tid, og reflektere over korleis dagens samfunn opnar for nye omveltinga • Undersøkje korleis menneske gjer seg nytte av naturgrunnlaget, andre ressursar og teknologi i Noreg og i andre land i verda og drøfte premisser for berekraftig utvikling • Undersøkje og diskutere bruk og misbruk av ressursar, konsekvensar det kan få for miljøet og samfunnet, og konflikhtar det kan skape lokalt og globalt 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne beskrive den politiske og økonomiske utviklingen i Norge fra 1950-1980 • Kunne fortelle om menneskene sin utvikling i Norge fra 1950-1980 • Kunne gjøre rede for velferdsstaten • Kunne beskrive den politiske og økonomiske utviklingen i Norge fra 1980-2000 • Kunne fortelle om menneskene sin utvikling i Norge fra 1980-2000 • Kunne gjøre rede for utfordringene velferdsstaten står overfor • Kunne lage en grundig oversikt over den politiske og økonomiske utviklingen i Norge fra 1950-2000 • Kunne få oversikt over og forstå forhold i den nasjonale norske økonomien • Kunne beskrive begrepet bærekraftig utvikling • Kunne drøfte prosesser som hemmer en bærekraftig utvikling 	<ul style="list-style-type: none"> • Begrep • Egenvurdering
21 ▲ ▼ 24	KULTUR OG TOLERANSE • Kulturmøter (Samfunnskunnskap) • Menneskerettighetene (Samfunnskunnskap)	<ul style="list-style-type: none"> • Drøfte ideal om menneskeverd, diskriminering og utvikling av rasisme i eit historisk og notidig perspektiv • Drøfte viktige omveltingar i samfunnet i nyare tid, og reflektere over korleis dagens samfunn opnar for nye omveltingar • Gjere greie for hovudprinsippa i FN, FNs menneskerettserklæring og sentrale FN-konvensjonar, mellom anna ILO-konvensjonen om urfolks rettar, vise korleis dei kjem til syne i lovgjeving, og drøfte konsekvensar av brot på menneskerettar • Gje døme på og diskutere kulturelle variasjonar og drøfte moglegheiter og utfordringar i fleirkulturelle samfunn • Skape forteljingar om menneske frå ulike samfunn i fortid og notid og vise korleis livsvilkår og verdiar påverkar tankar og handlingar • Identifisere samfunnsfaglege argument, fakta og påstandar i samfunnsdebattar og diskusjonar på Internett, vurdere dei kritisk og vurdere rettar og konsekvensar når ein offentliggjør noko på Internett 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne begrep som er knyttet til det å bo i et samfunn • Kunne drøfte kulturbegrepet, også sett i lys av et flerkulturelt samfunn • Kunne gjøre rede for fakta rundt innvandring, og diskutere utfordringene rundt dette • Kunne skaffe seg gode holdninger i forhold til rasisme og diskriminering • Kunne forstå hvorfor menneskerettighetene er viktige 	<ul style="list-style-type: none"> • Muntlig • Tenk selv • Egenvurdering